

Πρόγραμμα

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αρετή Αδαμοπούλου

Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Λουίζα Αυγήτα

Διδάκτωρ, City University London, Λονδίνο

Λία Γυιόκα

Επίκουρη καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ττίνα Κορνέζου

Επίκουρη καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης, γραμματέας Ε.Ε.Ι.Τ.

Πολύνα Κοσμαδάκη

Επιμελήτρια Τμήματος Ζωγραφικής, Χαρακτικών και Σχεδίων, Μουσείο Μπενάκη

Άννη Μάλαμα

Επιμελήτρια, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, ταμίας Ε.Ε.Ι.Τ.

Κωνσταντίνος Στεφανής

Ιστορικός τέχνης, Συλλογή Φινόπουλου, Μουσείο Μπενάκη, μέλος Δ.Σ. Ε.Ε.Ι.Τ.

Αμφιθέατρο Μουσείου Μπενάκη, Πειραιώς 138, Τ 210 3453111

Γλώσσα Συνεδρίου: Ελληνικά

Είσοδος ελεύθερη

Πληροφορίες

Εταιρεία Ελλήνων Ιστορικών Τέχνης (ΕΕΙΤ)

www.eeit.org

Μουσείο Μπενάκη, Τ 210 3671014

www.benaki.gr

E-mail

greekarthistorians@gmail.com

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

15 - 17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ 138

ΜΟΝΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΛΛΗΝΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΗΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016

9:30 Προσέλευση - εγγραφή
Χαιρετισμοί

Πρωινή συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Τιτίνα Κορνέζου**, επίκουρη καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης

10:00 **Ιάνθη Ασημακοπούλου**, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Το Paragone των τεχνών στη Φλωρεντία του 16ου αιώνα: η επιστολή του Bronzino στον Benedetto Varchi

10:20 **Εργίνα Ξυδούς**, Magister, Universität Wien, Βιέννη
Ο ζωγράφος Αντώνιος Βασιλάκης (επονομαζόμενος Aliense), 1556-1629

10:40 **Παναγιώτης Κ. Ιωάννου**, επίκουρος καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
«Περί Ζωγραφίας». Άγνωστο χειρόγραφο του 18ου αιώνα

11:00 Συζήτηση

11:30 Διάλειμμα

12:00 **Θοδωρής Κουτσογιάννης**, έφορος της Συλλογής Έργων Τέχνης της Βουλής των Ελλήνων
Εικονογραφικές-εικονολογικές υπερβολές ελληνικού ενδιαφέροντος στην ιταλική Αναγέννηση: Αρχαιοελληνικές και βυζαντινές υπερ-αναγνώσεις στην τέχνη της πρώιμης και υψηλής Αναγέννησης

12:20 **Αμαλία Παπαϊωάννου**, διδάκτωρ, Université Paris I, Panthéon - Sorbonne, Παρίσι
Η ιστοριογραφία της αιγυπτιακής τέχνης πριν και μετά από την εκστρατεία του Ναπολέοντα: προτάσεις για μία νέα προσέγγιση του φαινομένου της Αιγυπτιομανίας του 18ου αιώνα

12:40 **Άρης Σαραφινός**, επίκουρος καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Η «Αλήθεια» και η «Έκφραση της Σάρκας», ο «Φόβος» και η «Κατάπληξη της Ακρίβειας»: τα Γλυπτά του Παρθενώνα στη Βρετανική Βουλή, 1816

13:00 **Νίκη Λοϊζίδη**, ομότιμη καθηγήτρια, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
Από τη Νεοκλασική Σκηνή στο χώρο των Οδοφραγμάτων: Τέχνη και ιστορική συνείδηση στα πρώτα χρόνια της Γαλλικής Επανάστασης

13:20 Συζήτηση

14:00 Διάλειμμα

Απογευματινή συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Πολύνα Κοσμάδακη**, επιμελήτρια Τμήματος Ζωγραφικής, Χαρακτικών & Σχεδίων, Μουσείο Μπενάκη

16:30 **Θεοχάρης Τσάμπουρας**, διδάκτωρ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Γκριζες ζώνες, συμβατικά όρια και μεθοδολογικές ιδεοληψίες: η αναζήτηση των απαρχών της νεοελληνικής τέχνης

16:50 **Νικόλαος Γραϊκος**, διδάκτωρ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ιστορία της νεοελληνικής εκκλησιαστικής τέχνης: ζητήματα οριοθέτησης του ερευνητικού πεδίου και επαναπροσδιορισμού της ιστοριογραφικής μεθόδου

17:10 **Eka Tchkoizde**, αναπληρώτρια καθηγήτρια, Ilia State University, Τιφλίδα
Γεωργιανή συλλογή των μεσαιωνικών εικόνων από σμάλτο τον 19ο-20ό αιώνα και η περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής

17:30 Συζήτηση

18:00 Διάλειμμα

18:30 **Μαργαρίτα Βουλγαροπούλου**, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Princeton University, Πρίνστον
Από το αιογραφικό εργαστήριο στη βιομηχανική παραγωγή: Το έργο του Κερκυραίου Νικόλαου Ασιώτη

18:50 **Μίρκα Παλιούρα**, ιστορικός της τέχνης, Συλλογή Φινόπουλου, Μουσείο Μπενάκη
Το έργο του ασπούδαχτου ζωγράφου Σπύρου Παλιούρα (1877-1957): μια εκδοχή της ελληνικότητας του Μεσοπολέμου;

19:10 **Άνη Κοντογιώργη**, ιστορικός τέχνης, Διεύθυνση Νεότερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Η λαϊκότητα ως όχημα του μοντερνισμού: ο Καραγκιόζης και το «Καταραμένο Φίδι»

19:30 **Μαρία Γ. Μόσχου**, διδάκτωρ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Η αισθητική της «αθωότητας». Ορισμοί και ζητήματα οριοθέτησης της ναϊφ τέχνης

19:50 Συζήτηση

Πρωινή συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Αρετή Αδαμοπούλου**, αναπληρώτρια καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

- 10:00 Μαριάννα Καράλη**, υποψήφια διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Εθνική χωρογραφία και φωτογραφικό τοπίο: οι πρώτες θεσμικές προσπάθειες προβολής της Ελλάδας (1900-1911)
- 10:20 Θανάσης Σωτηρίου**, ιστορικός τέχνης, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
«Νεαρέ αρχιτέκτων πού πας;» Η αρχιτεκτονική διαδρομή του Ισαάκ Σαπόρτα στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1930
- 10:40 Γλαύκη Γκότση**, διδάκτωρ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Εικόνες μοντέρνων γυναικών στην ελληνική τέχνη του μεσοπολέμου
- 11:00 Χριστίνα Δημακοπούλου**, υποψήφια διδάκτωρ, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
Το εργαστήριο του Κωσταντίνου Παρθένη στην ΑΣΚΤ και η διδασκαλία της τέχνης ως διδασκαλία της «επιστήμης» της
- 11:20 Συζήτηση**
- 12:10 Διάλειμμα**
- 12:40 Ευγένιος Μαθιόπουλος**, καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης και συνεργαζόμενος ερευνητής, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας
Η «γενιά του '30» στην ιστοριογραφία της νεοελληνικής τέχνης: η προβληματική χρήση ενός αδιευκρίνιστου όρου και η κατασκευή μιας ανύπαρκτης «γενιάς» καλλιτεχνών
- 13:00 Έλενα Χαμαλίδη**, επίκουρη καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Εκσυγχρονισμός και τάξη στο παράδειγμα της πρόσληψης του κυβισμού στη μεταπολεμική Ελλάδα
- 13:20 Πόπη Σφακιανάκη**, υποψήφια διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
«Πιστεύετε στη χρησιμότητα της τεχνοκρτικής;» Κριτική προσέγγιση μιας έρευνας γνώμης του 1927 στην εφημερίδα Paris-Midi
- 13:40 Ελεονώρα Βρατσικίδου**, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Alexander von Humboldt Stiftung - Technische Universität Berlin, Βερολίνο
Ο Σπητέρης ως ιστορικός τέχνης, με αφορμή την έκθεση Θεόφιλου στο Παρίσι το 1961
- 14:00 Συζήτηση**
- 14:30 Διάλειμμα**

Απογευματινή συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Λία Γυϊόκα**, επίκουρη καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

- 16:30 Νίκος Δασκαλοθανάσης**, καθηγητής, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
Ιστορία της τέχνης και εθνικισμός: από τη «γαλλική» Αναγέννηση στους «πριμιτίφ» ζωγράφους
- 16:50 Νίκος Χατζηνικολάου**, ομότιμος καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Εθνικές Σχολές στην Ιστορία της Τέχνης και η ανάδειξη του Ανρί Φοσιγιόν ως αντιπροσωπευτικού εκπροσώπου της Γαλλικής Σχολής
- 17:10 Γεώργιος Μ. Σαρηγιάννης**, ομότιμος καθηγητής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σοσιαλιστικός ρεαλισμός ή απλά ρεαλισμός; Το κοινωνικό περιεχόμενο της τέχνης και η σωστή ή λαθεμένη χρήση σχετικών όρων
- 17:30 Νίκος Πηγιάδης**, διδάκτωρ, University College London, Λονδίνο
Ο σχεδιαστής ως Gesamtkünstler: κρίση και μεταμορφώσεις της καλλιτεχνικής εργασίας στο γερμανικό κίνημα εφαρμοσμένων τεχνών των αρχών του 20ού αιώνα
- 17:50 Συζήτηση**
- 18:30 Διάλειμμα**
- 18:50 Φανή Μουμτζίδου**, μέλος Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Στιγμιότυπα «οικιακής ευτυχίας»: «Ο γάμος του Αρνολφίνι» (1434) του Jan Van Eyck και «Τι να είναι εκείνο που κάνει το σημερινό σπίτι τόσο διαφορετικό, τόσο ελκυστικό;» (1956) του Richard Hamilton
- 19:10 Μιχάλης Χατζηδάκης**, μεταδιδακτορικός επιστημονικός συνεργάτης, Humboldt Universität Berlin, Βερολίνο
Πρόσληψη της αρχαιότητας και μελέτες ιστορίας της τέχνης. Από τον Aby Warburg στο ερευνητικό πρόγραμμα SFB 644 «Μεταμορφώσεις της αρχαιότητας»
- 19:30 Αγγελική Πολλάλη**, επίκουρη καθηγήτρια, Deree - The American College of Greece
Η μέθοδος του Rapofsky: Τα δυσδιάκριτα όρια ανάμεσα στην Εικονολογία και την Εικονογραφία
- 19:50 Γιάννης Χατζηνικολάου**, μεταδιδακτορικός επιστημονικός συνεργάτης, Humboldt Universität Berlin, Βερολίνο
Ο Claudius Civilis του Aby Warburg
- 20:10 Συζήτηση**

Πρωινή συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Λουίζα Αυγήτα**, διδάκτωρ, City University London, Λονδίνο

- 10:00** **Εμμανουήλ Μαυρομμάτης**, ομότιμος καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Η παγκοσμιοτική αντίληψη της ιστορίας της σύγχρονης τέχνης, ως ολοκληρωτισμός. Τα παραγωγικά συστήματα, η επαγωγή, η εντροπία και οι δηλώσεις για το τέλος της τέχνης
- 10:20** **Σωτήρης Μπαχτσέτζης**, Λέκτορας, Deree - The American College of Greece, Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Η φαινομενολογία της εικόνας ως υπόρρητη μεθοδολογική συνιστώσα της ιστορίας της τέχνης
- 10:40** **Κάτια Παπανδρεοπούλου**, διδάκτωρ, Université Paris I, Panthéon-Sorbonne, Παρίσι
Επανεκθέτοντας την ιστορία του μοντερνισμού: μουσειολογική πρακτική ή πολιτική επιλογή;
- 11:00** **Γιάννης Μπόλης**, Επιμελητής, Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
Το θέατρο της ρωσικής πρωτοπορίας: Από τη Νίκη επί του ήλιου στη Γη σε αναβρασμό
- 11:20** **Συζήτηση**
- 12:10** **Διάλειμμα**
- 12:40** **Εύα Φωτιάδη**, μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Freie Universität Berlin, Βερολίνο
Ο Αλέξανδρος Ιόλας τα χρόνια της Hugo Gallery και η προώθηση του Σουρρεαλισμού στις Ηνωμένες Πολιτείες
- 13:00** **Miguel Fernandez Belmonte**, υποψήφιος διδάκτωρ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Η σχέση της τέχνης του Έλληνα ζωγράφου Δημήτρη Περδικίδη με την εθνική αφήγηση για την αφαιρετική ζωγραφική στην Ισπανία (1953-1964)
- 13:20** **Αντώνης Δανός**, επίκουρος καθηγητής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός
Το έργο του Γεώργιου Πολ. Γεωργίου: «διαχρονική» Κύπρος, κοσμοπολιτισμός ή/και «αυτόχθονας» εξωτισμός και αντι-αποικιοκρατικές τοιχογραφίες
- 13:40** **Ηρώ Κατσαρίδου**, Επιμελήτρια, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Η «Θάλασσά μας», Ξανά: λόγοι για τη Μεσογειακή φωτογραφία
- 14:00** **Συζήτηση**
- 14:30** **Διάλειμμα**

Απογευματινή συνεδρία

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Άννυ Μάλαμα**, επιμελήτρια, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου

- 16:30** **Αλέξανδρος Τενεκετζής**, διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Το αρχείο του Γιώργου Ζογγολόπουλου: μια πρώτη προσέγγιση
- 16:50** **Παναγιώτης Μπίκας**, μέλος Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Δημόσια Γλυπτική και Μνήμη. Η περίπτωση των μνημείων για τον Κυριάκο Μάτση και το Εβραϊκό Νεκροταφείο στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- 17:10** **Ζέττα Αντωνοπούλου**, ιστορικός τέχνης, Ιστορικό Αρχείο Δήμου Αθηναίων
Τέχνη και Τοπική Αυτοδιοίκηση 1941-1950. Καταγραφή από τα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου της Αθήνας
- 17:30** **Άρτεμις Ζερβού**, επιμελήτρια, Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου
Η υπόθεση της «Εθνικής Καρτερίας» (1952-1956). Η διαμάχη γύρω από το πρώτο ελληνικό μνημείο στα απελευθερωμένα Δωδεκάνησα
- 17:50** **Συζήτηση**
- 18:30** **Διάλειμμα**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Κωνσταντίνος Στεφανής**, ιστορικός τέχνης, Συλλογή Φινόπουλου, Μουσείο Μπενάκη

- 18:50** **Λευτέρης Σπύρου**, υποψήφιος διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Αφηγήματα της ιστορίας της νεοελληνικής ζωγραφικής τη δεκαετία του 1950
- 19:10** **Αντώνης Βάθης**, εικαστικός καλλιτέχνης
Νίκη Παπασπύρου, υποψήφια διδάκτωρ, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
Η Cresse Crosby και ο ρόλος της στην προώθηση της ελληνικής τέχνης διεθνώς. Το καλλιτεχνικό περιοδικό Portfolio και η έκθεσή του 1952 στους Δελφούς
- 19:30** **Μάρω Ψύρρα**, υποψήφια διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Στυλιανή Αναστασάκη, υποψήφια διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Mec Art Graphic 1972: Οι καλλιτέχνες της Mec Art και η εκδότρια Μάγδα Κοτζιά
- 19:50** **Συζήτηση - Λήξη του συνεδρίου**